

แนวทางการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ด้านการเกษตร ในช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๗/๖๘

(ช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๗ - เมษายน ๒๕๖๘)

จังหวัดมุกดาหาร

ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดมุกดาหาร

สารบัญ

	หน้า
๑. บทนำ	๑
๒. วัตถุประสงค์	๑
๓. เป้าหมาย	๑
๔. หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย	๒
๕. แนวโน้มสถานการณ์	๔
๖. มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๗/๖๘	๔
๗. ข้อมูลทั่วไปด้านน้ำของจังหวัดมุกดาหาร	๙
๗.๑ แหล่งทรัพยากรน้ำธรรมชาติที่สำคัญ	๙
๗.๒ แหล่งน้ำจากโครงการชลประทาน	๙
๗.๓ แหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน	๑๑
๘. กระบวนการแจ้งเตือน	๑๒
๙. สถานการณ์ความเสี่ยงและพื้นที่เฝ้าระวังด้านการเกษตร ปี ๒๕๖๖/๖๗	๑๒
๑๐. แผนการจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๗/๖๘	๑๔
๑๑. แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๗/๖๘	๑๔
๑๒. แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร ปี ๒๕๖๗/๖๘ จังหวัดมุกดาหาร	๑๖
- การป้องกันและลดผลกระทบ	๑๖
- การเผชิญเหตุและบรรเทาทุกข์	๑๘
- การฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิม	๒๐
๑๓. การติดตามและประเมินผล	๒๒
๑๓.๑ ก่อนเกิดภัย	๒๒
๑๓.๒ ขณะเกิดภัย	๒๒
๑๓.๓ หลังเกิดภัย	๒๒
๑๓.๔ การรายงานสถานการณ์	๒๒
๑๔. บัญชียานพาหนะ เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้	๒๓
๑๕. ผู้ประสานงานและช่องทางการติดต่อ	๒๔
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ๑ ตารางแผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๖/๖๗	๒๖
โครงการชลประทานมุกดาหาร	
ภาคผนวก ๒ หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตร	๒๗
ผู้ประศาสน์การพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๔	

แนวทางการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร ในช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๗/๖๘ (ช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๗ - เมษายน ๒๕๖๘) จังหวัดมุกดาหาร

๑. บทนำ

จังหวัดมุกดาหารตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีอาณาเขตติดกับแขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีแม่น้ำโขงเป็นเขตกันพรมแดนมีความยาว ๗๒ กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด ๔,๔๐๗ ตารางกิโลเมตร หรือ ๒,๗๑๒,๓๙๔ ไร่ มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๘๗๘,๙๔๑ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๒.๔๐ ของพื้นที่จังหวัด มีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง และอ้อยโรงงาน ด้านปศุสัตว์ มีสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ คือ โคเนื้อ กระบือ และสุกร ส่วนด้านการประมง ส่วนใหญ่เป็นการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด รองลงมาคือการเลี้ยงปลาในกระชังบริเวณแม่น้ำโขง ได้แก่ ปลานิล ปลานิลแปลงเพศ ปลาไน ปลาตะเพียนขาว พืชสวนอื่นๆ เช่น ปาล์มน้ำมัน มะขาม มะม่วง กล้ายน้ำว่า และพืชผักต่างๆ ที่ผ่านมามีจังหวัดมุกดาหารประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติหลายรูปแบบ ได้แก่ อุทกภัย วาตภัย ดินโคลนถล่ม รวมทั้งปัญหาภัยแล้ง ฝนทิ้งช่วง การระบาดของโรคพืชและสัตว์ เป็นต้น ซึ่งในแต่ละปีส่งผลกระทบต่อรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกร ในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤษภาคม ดังนั้นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเกษตรกรจึงต้องเฝ้าระวังและเตรียมการเพื่อรับสถานการณ์ภัยพิบัติที่อาจจะเกิดขึ้น

เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกัน ลดความเสี่ยงจากภัยแล้งและประเมินสถานการณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร รวมถึงการเตรียมรับสถานการณ์ภัยแล้ง ตลอดจนเพื่อช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนและลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น ให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดมุกดาหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงได้จัดทำแนวทางการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตร ในช่วงฤดูแล้งปี ๒๕๖๗/๖๘ จังหวัดมุกดาหาร ในลักษณะการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดมุกดาหาร

๒. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางปฏิบัติงานเตรียมการป้องกันและลดผลกระทบจากภัยแล้งด้านการเกษตรของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๒) เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่เกษตรกรผู้ประสบภัยแล้งอย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

๓. เป้าหมาย

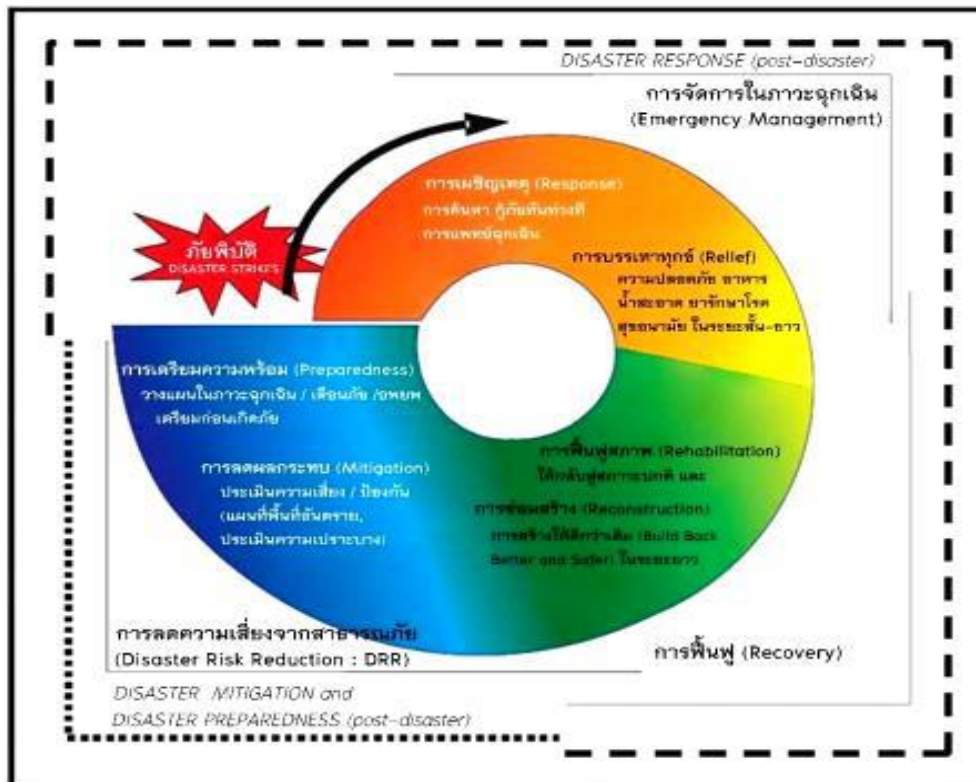
๑) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นแก่เกษตรกร รวมทั้งการช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาภัยแล้งได้อย่างรวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์

๒) สร้างการรับรู้และสร้างความตระหนักแก่เกษตรกรในการปรับรูปแบบการผลิต เพื่อลดความเสี่ยงจากภัยแล้ง

๓) บริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามแผนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และกำกับ ติดตาม การเพาะปลูกพืชฤดูแล้งให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด เพื่อลดความเสี่ยงจากการขาดแคลนน้ำ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อภาคส่วนอื่นๆ รวมทั้งติดตามและเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ

๔. หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย

๔.๑ วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เป็นแนวทางการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่อธิบายให้เห็นถึงลักษณะวงจรเพื่อรับมือกับภัยที่มีลักษณะการเกิดที่ยากแก่การคาดการณ์ที่เกิดขึ้นและอาจมีรูปแบบการเกิดไม่ซ้ำเดิม จึงไม่จำเป็นต้องมีการจัดการตามลำดับก่อนหลังเสมอไป (Non-Linear) โดยเป็นการดำเนินการในลักษณะเป็นวงรอบ (Closed Loop) อย่างต่อเนื่องและไม่สามารถแยกส่วนเฉพาะในแต่ละกระบวนการ ดังนั้น จึงเป็นการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยแบบองค์รวม (Holistic Approach) เพื่อความปลอดภัยอย่างยั่งยืน ตั้งแต่การป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อม การเผชิญเหตุ และการบรรเทาทุกข์ ตลอดจนการฟื้นฟู ซึ่งจัดการสาธารณภัยในแต่ละช่วงเวลาการเกิดสาธารณภัยอาจมีความคาบเกี่ยวกัน (Overlap) รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการขึ้นอยู่กับความรุนแรงของภัยเป็นสำคัญ ดังแผนภาพนี้

การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Management) แบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๓ ระยะ ได้แก่

ก่อนเกิดภัย : การลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ (Disaster Risk Reduction)

การป้องกันและลดผลกระทบ (Prevention & Mitigation)

๑) มาตรการที่ใช้โครงสร้าง ได้แก่ การพัฒนาแหล่งน้ำ ระบบชลประทานเพื่อป้องกันอุทกภัย/ภัยแล้ง การอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อป้องกันดินโคลนถล่ม

๒) มาตรการที่ไม่ใช้โครงสร้าง ได้แก่ วางแผนการจัดสรรน้ำ วิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงเพื่อกำหนดพื้นที่เสี่ยงด้านพืช ด้านประมง ด้านปศุสัตว์ รวมทั้งพื้นที่ชุมชนพร้อมแผนบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว แผนปฏิบัติการฝนหลวงเพื่อช่วยเหลือพื้นที่ประสบภัยฝนทิ้งช่วงและเติมน้ำในแหล่งน้ำที่มีปริมาณน้อย

การเตรียมความพร้อม (Preparedness)

๑) การปรับตัว ได้แก่ การให้คำแนะนำการเพาะปลูกในช่วงฤดูแล้ง การส่งเสริมอาชีพเสริมหรือวิสาหกิจชุมชนให้แก่เกษตรกรเพื่อเป็นทางเลือกในการประกอบอาชีพ การปรับเปลี่ยนวิธีการทำการเกษตรให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

๒) การเตรียมรับมือกับภัยพิบัติ ได้แก่ การแจ้งเตือนสถานการณ์น้ำ การเตรียมพร้อมด้านเครื่องมืออุปกรณ์ เครื่องจักร ยานพาหนะ การสำรองเสบียงสัตว์ การปรับปรุงทะเบียนเกษตรกรด้านพืช ด้านประมง ด้านปศุสัตว์ ให้เป็นปัจจุบัน การจัดทำแผนปฏิบัติการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยด้านการเกษตร เช่น แผนเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์เพื่อป้องกันโรคระบาดพืช สัตว์ และสัตว์น้ำ แผนการจัดหน่วยเฉพาะกิจลงพื้นที่เพื่อให้คำแนะนำและความช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่ประสบภัย การดูแลสุขภาพสัตว์ แผนการสำรวจและประเมินความเสียหาย วิธีการช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกร และแผนสร้างการรับรู้ให้เกษตรกรรู้จักเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ภัยพิบัติ

ขณะเกิดภัย : การจัดการภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management)

การเผชิญเหตุ (Response) ได้แก่ การบริหารจัดการน้ำ การติดตั้งเครื่องสูบน้ำ การแจ้งเตือนเกษตรกร

การบรรเทาทุกข์ (Relief) ได้แก่ แจกจ่ายเสบียงสัตว์และดูแลสุขภาพสัตว์ จัดหน่วยเฉพาะกิจลงพื้นที่ประสบภัยเพื่อให้คำแนะนำและความช่วยเหลือเกษตรกร สำรวจและประเมินความเสียหายเบื้องต้น รายงานสถานการณ์

หลังเกิดภัย : การฟื้นฟู (Recovery) และสร้างใหม่ให้ดีกว่าเดิม (Build Back Better)

การซ่อมสร้าง (Reconstruction) ได้แก่ การประเมินความเสียหายและซ่อมสร้างระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านชลประทาน การป้องกัน รักษา และกำจัดโรคระบาดหรือศัตรูพืชระบาด การฟื้นฟูพื้นที่การเกษตร

การฟื้นฟูสภาพ (Rehabilitation) ได้แก่ การวิเคราะห์ความเสียหาย (Damages) และความสูญเสีย (Losses) ด้านการเกษตรที่เกิดจากภัย การประเมินความต้องการ/จำเป็นในการฟื้นฟูหลังเกิดภัยการช่วยเหลือเยียวยาตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๔.๒ ยุทธศาสตร์การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ ได้นำกรอบนโยบายยุทธศาสตร์ กรอบแนวคิดทั้งในและต่างประเทศ แนวโน้มสถานการณ์ภัยของโลกและประเทศไทยที่เพิ่มมากขึ้นรวมทั้งบทเรียนจากการจัดการความเสี่ยงจาก สาธารณภัยที่ผ่านมาเพื่อนำมาทบทวนและปรับปรุง ซึ่งการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศไทยมีเป้าหมายสูงสุด คือ “การรับรู้ - การปรับตัว - ฟื้นเร็วทั่ว - อย่างยั่งยืน (Resilience)” ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ส่วนที่ ๑ การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยให้มีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การมุ่งเน้นลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการและประยุกต์ใช้นวัตกรรม
ด้านสาธารณภัย

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศในการจัดการความเสี่ยง
จากสาธารณภัย

ส่วนที่ ๒ การจัดการสาธารณภัยให้มีมาตรฐาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน

๕. แนวโน้มสถานการณ์

กรมอุตุนิยมวิทยา คาดหมายลักษณะอากาศช่วงฤดูหนาวของประเทศไทยประมาณปลายสัปดาห์ที่สามของเดือนตุลาคม ๒๕๖๗ ถึงปลายเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ซึ่งจะต่ำกว่าค่าเฉลี่ยปกติเล็กน้อย และจะสิ้นสุดประมาณปลายเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ และได้ประกาศเข้าสู่ฤดูหนาวของประเทศไทย พ.ศ.๒๕๖๗ ตั้งแต่วันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ พร้อมนี้ได้มีการคาดการณ์ลักษณะอากาศภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

- ช่วงปลายสัปดาห์ที่สามของเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน จะมีอากาศเย็นเกือบทั่วไป กับมีอากาศหนาวบางแห่งในบางวันทางตอนบนของภาค และมีหมอกในตอนเช้า โดยจะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๑๐ - ๒๐ ของพื้นที่ และอาจมีลมกระโชกแรงบางแห่งในบางวัน

- สำหรับช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนมกราคม อากาศจะหนาวเย็นมากขึ้น โดยมีอากาศหนาวเย็นเกือบทั่วไป และมีอากาศหนาวจัด โดยเฉพาะบริเวณตอนบนของภาค สำหรับบริเวณยอดดอย ยอดภู รวมทั้งเทือกเขาจะมีอากาศหนาวถึงหนาวจัด และเกิดน้ำค้างแข็งขึ้นได้ในบางช่วง

- ส่วนช่วงต้นและกลางเดือนกุมภาพันธ์ ลักษณะอากาศจะแปรปรวน โดยอากาศจะเริ่มอุ่นขึ้นและมีฝนบางแห่งในบางวัน กับมีหมอกหนาในหลายพื้นที่ โดยยังคงมีอากาศหนาวเย็นในตอนเช้า และจะมีอากาศร้อนหลายพื้นที่ในตอนกลางวัน

๖. มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๗/๖๘

ตามมติการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (กนช.) ครั้งที่ ๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ เห็นชอบมาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๗/๖๘ ตามที่สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเสนอ ดังนี้

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
ด้านน้ำต้นทุน (Supply)		
๑. คัดการณ์และป้องกันพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	๑.๑ การจัดทำแผนที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ อุบัติภัยบริเวณ การเกษตรและคุณภาพน้ำ (ก่อนและระหว่างฤดู) พร้อมทั้งติดตาม เฝ้าระวัง และประเมินสถานการณ์ตลอด ฤดูแล้ง	- กรมทรัพยากรน้ำ - กรมควบคุมมลพิษ - กรมส่งเสริมการเกษตร - กรมชลประทาน - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - การประปาส่วนภูมิภาค - การประปานครหลวง - กรมอุตุนิยมวิทยา - สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศ และภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
	๑.๒ สำรวจ ตรวจสอบ พื้นที่แหล่งเก็บกักน้ำสำรอง และจัดทำแผนปฏิบัติการสำรองน้ำในพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำดิบ เพื่ออุปโภคบริโภคและการเกษตร	- กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - การประปาส่วนภูมิภาค - การประปานครหลวง

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	๑.๓ เตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและเข้าช่วยเหลือในพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำได้ทันสถานการณ์	- กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - จังหวัด - กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - การประปาส่วนภูมิภาค - การประปานครหลวง
	๑.๔ จัดทำระบบฐานข้อมูลกลางที่มีมาตรฐานเพื่อใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยง/พื้นที่เกิดเหตุ (บ่อบาดาล)	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - กรมชลประทาน - กรมฝนหลวงและการบินเกษตร - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - จังหวัด - กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๒. สร้างความมั่นคงน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตรพร้อมปฏิบัติการเติมน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	๒.๑ พัฒนาระบบประปา ปรับปรุงและบำรุงรักษาระบบประปาเดิม เช่น ก่อสร้างระบบประปาใหม่ เป่าล้างทำความสะอาดบ่อบาดาล ซ่อมแซมระบบประปา เป็นต้น	- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
	๒.๒ เพิ่มความจุแหล่งน้ำเดิมและพัฒนาแหล่งน้ำใหม่ และเชื่อมโยงโครงข่ายน้ำและแหล่งน้ำในจุดที่มีศักยภาพพร้อมเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำ	- กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย - กรมพัฒนาที่ดิน - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - การประปาส่วนภูมิภาค - กรุงเทพมหานคร - จังหวัด
	๒.๓ จัดทำแผนปฏิบัติการฝนหลวงรองรับพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ และปฏิบัติการเติมน้ำให้กับแหล่งน้ำ พื้นที่เกษตรและพื้นที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำตามสภาพอากาศที่เหมาะสม	- กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
	๒.๔ จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิบัติการเติมน้ำใต้ดินในพื้นที่ที่มีศักยภาพ	- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	๒.๕ จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิบัติการ สูบน้ำใต้ดินในพื้นที่ที่มีศักยภาพ	- กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ด้านความต้องการใช้น้ำ (Demand)		
๓. กำหนดแผนจัดสรรน้ำและ พื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้ง บริหารจัดการน้ำให้เป็นไป ตามลำดับความสำคัญ การใช้น้ำที่คณะกรรมการ ลุ่มน้ำกำหนด (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	๓.๑ กำหนดแผนการจัดสรรน้ำให้ สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน และ บริหารจัดการน้ำให้เป็นไปตามลำดับ ความสำคัญการใช้น้ำที่คณะกรรมการ ลุ่มน้ำแต่ละลุ่มน้ำกำหนด พร้อมจัดทำ แผนปฏิบัติการส่งน้ำและแจ้งแผนให้ กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องรับทราบและปฏิบัติตามอย่าง เคร่งครัด	- กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและ อนุรักษ์พลังงาน - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
	๓.๒ กำหนดแผนเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง และขึ้นทะเบียนเกษตรกร โดยระบุพื้นที่ คาดการณ์เพาะปลูก และแหล่งน้ำที่ นำมาใช้ให้ชัดเจนในรูปแบบแผนที่เพื่อให้ การเพาะปลูกสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน พร้อมทั้งกำหนดมาตรการป้องกันและ แก้ไขการเพาะปลูกพืชพื้นที่นอกแผนและ พื้นที่ที่ไม่สามารถสนับสนุนน้ำเพื่อ การเพาะปลูกได้ โดยมอบหมายหน่วยงานที่ รับผิดชอบประชาสัมพันธ์และสร้างการ รับรู้ให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง	- กรมชลประทาน - กรมส่งเสริมการเกษตร - กรมทรัพยากรน้ำ - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและ ภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) - จังหวัด - กรมการปกครอง - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมการพัฒนาชุมชน - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย - กรมประชาสัมพันธ์
	๓.๓ ควบคุมการใช้น้ำของพื้นที่ลุ่มน้ำ ตอนบนให้เป็นไปตามแผน และมี ประสิทธิภาพเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบ การขาดแคลนน้ำด้านอุปโภคบริโภคของ พื้นที่ลุ่มน้ำตอนล่างและมอบหมาย กระทรวงมหาดไทยร่วมกับกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ และกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างการรับรู้กับประชาชนในพื้นที่ ควบคุมการส่งน้ำให้ตรงตามวัตถุประสงค์	- จังหวัด - กรมการปกครอง - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ
	๓.๔ เตรียมน้ำสำรองสำหรับพื้นที่ลุ่มต่ำ รับน้ำนอง โดยการสนับสนุนจัดสรรน้ำ เตรียมแปลงเพาะปลูกนาปีที่ ๑ (นาปี) พร้อมจัดทำมาตรการเสริมเพื่อส่งน้ำไปยัง พื้นที่ลุ่มต่ำเป้าหมายโดยเฉพาะพื้นที่ ลุ่มต่ำท้ายน้ำตอนล่างให้มีน้ำเพาะปลูก	- กรมชลประทาน

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
	ช่วงต้นเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๘ ให้เก็บ เกี่ยวได้ทันก่อนฤดูน้ำหลาก และทบทวน ตรวจสอบขอบเขตพื้นที่ลุ่มต่ำรับน้ำนอง ในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่างให้มี ความถูกต้องชัดเจน	
	๓.๕ สำรวจ ตรวจสอบ คั่นคลอง เชื่อน ป้องกันตลิ่ง ถนนที่เชื่อมต่อกับทางน้ำใน พื้นที่ที่อาจจะเกิดการทรุดตัว เนื่องจาก ระดับน้ำในทางน้ำที่อาจจะลดต่ำกว่าปกติ	- กรมทางหลวง - กรมทางหลวงชนบท - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมโยธาธิการและผังเมือง
๔. เพิ่มประสิทธิภาพ การใช้น้ำประหยัดน้ำและ ลดการสูญเสีย ในทุกภาคส่วน (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	๔.๑ สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ ถ่ายทอด เผยแพร่ผลการวิจัย และพัฒนาเพื่อให้หน่วยงานต่างๆ นำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพ การใช้น้ำภาคการเกษตรและส่งเสริม การปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกพืชเพื่อลด ความเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ และเพิ่ม รายได้ในพื้นที่ อาทิ ปลูกพืชใช้น้ำน้อย หรือพืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ปรับปรุงระบบการให้น้ำพืชนาเทคโนโลยี เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการน้ำเป็นต้น	- สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีแห่งชาติ - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและ ภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) - กรมวิชาการเกษตร - กรมการข้าว - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ - กรมส่งเสริมการเกษตร - กรมชลประทาน - กรมพัฒนาที่ดิน
	๔.๒ การประหยัดน้ำของหน่วยงาน ภาครัฐเอกชน และประชาชน ๑) วางแผนลดการใช้น้ำของหน่วยงาน ภาครัฐ พร้อมประชาสัมพันธ์รณรงค์การใช้น้ำอย่างประหยัด ในทุกภาคส่วน ๒) ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงงาน อุตสาหกรรมใช้ระบบ ๓R เพื่อลดการใช้น้ำจากแหล่งน้ำต่างๆ	- ทุกหน่วยงานภาครัฐ - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็น หน่วยงานหลัก
	๔.๓ ลดการสูญเสียในระบบประปา และระบบชลประทาน ๑) ลดการสูญเสียในระบบประปา ๒) เพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำใน ระบบชลประทาน โดยการปรับรอบเวร การส่งน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณความ ต้องการน้ำของพื้นที่ ร่วมกับการใช้ เทคโนโลยีภาพถ่ายดาวเทียมในการ ตรวจวัดปริมาณฝนและความชื้นในดิน ๓) จัดทำปฏิทินรอบเวรการส่งน้ำใน พื้นที่เกิดวิกฤติขาดแคลนน้ำ	- การประปานครหลวง - การประปาส่วนภูมิภาค - กรมชลประทาน - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมการปกครอง - สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและ ภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๕. ฝักระวังและแก้ไขคุณภาพน้ำ (ตลอดฤดูแล้ง)	ฝักระวัง ตรวจสอบ ควบคุมและแก้ไขคุณภาพน้ำในแม่น้ำสายหลัก แม่น้ำสายรอง รวมถึงแหล่งน้ำที่รับน้ำจากภาคอุตสาหกรรม การเกษตร และชุมชน รวมทั้งเตรียมแผนปฏิบัติการรองรับกรณีเกิดปัญหาและแจ้งเตือนพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบพร้อมทั้งรายงานผลการแก้ไขคุณภาพน้ำ	- กรมควบคุมมลพิษ - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - การประปาส่วนภูมิภาค - การประปานครหลวง - กรมปศุสัตว์ - กรมประมง - กรมชลประทาน - กรมโรงงานอุตสาหกรรม - การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมเจ้าท่า
ด้านการบริหารจัดการ (Management)		
๖. เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการน้ำของชุมชน/องค์กรผู้ใช้น้ำ (ตลอดฤดูแล้ง)	๖.๑ เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการน้ำของชุมชนและองค์กรผู้ใช้น้ำที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ โดยสร้างความรู้ความเข้าใจ ในการวางแผนการใช้น้ำจากแหล่งน้ำที่มีอยู่ การเตรียมจัดหาน้ำสำรอง และการกักเก็บให้น้ำเพียงพอสำหรับอุปโภคบริโภคและ/หรือ การเกษตรตลอดฤดูแล้ง รวมทั้งพัฒนา/เพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำชุมชนและส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำการใช้ทรัพยากรน้ำร่วมกันระหว่างตำบลและองค์กรผู้ใช้น้ำที่อยู่ใกล้เคียงกัน	- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
	๖.๒ เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเทคนิคในการซ่อมแซมและบำรุงรักษาอาคารบังคับน้ำ เครื่องสูบน้ำ ระบบประปาท้องถิ่น เครื่องจักรเครื่องมือ เป็นต้น โดยการอบรมให้ความรู้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของชุมชนและท้องถิ่นสามารถดูแลบำรุงรักษาและแก้ไขให้สามารถกลับมาใช้งานได้ในปีถัดไป	- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - การประปาส่วนภูมิภาค - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
	๖.๓ ขับเคลื่อนผ่านกลไกองค์กรผู้ใช้น้ำ โดยการส่งเสริมองค์ความรู้ แนวคิดวิธีการ ใช้น้ำอย่างประหยัดน้ำ เช่น การจัดทำคู่มือการใช้อย่างรู้คุณค่าและประหยัดน้ำ เป็นต้น	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมทรัพยากรน้ำบาดาล - การประปาส่วนภูมิภาค - การประปานครหลวง

มาตรการ	การดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ
๗. สร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์ (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)	สร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์ สถานการณ์และแผนบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการใช้น้ำอย่าง ประหยัด และเป็นไปตามแผนที่กำหนด	- กรมประชาสัมพันธ์ - สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจาย เสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคมแห่งชาติ สายงานกิจการ กระจายเสียงและโทรทัศน์ - กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น - การประปานครหลวง - การประปาส่วนภูมิภาค - กรมส่งเสริมการเกษตร - สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๘. ติดตามและประเมินผล การดำเนินงาน (ตลอดและหลังจากสิ้นสุด ฤดูแล้ง)	๘.๑ ติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไป ตามแผน รายงานผลการให้ความ ช่วยเหลือ และหากพบการขาดแคลนน้ำ หรือภัยแล้งให้รายงานมายังสำนักงาน ทรัพยากรน้ำแห่งชาติและคณะกรรมการ ลุ่มน้ำ	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - คณะกรรมการลุ่มน้ำ - ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	๘.๒ ประเมินผลการดำเนินงานตาม มาตรการ พร้อมสรุปบทเรียน	- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ - ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๗. ข้อมูลทั่วไปด้านน้ำของจังหวัดมุกดาหาร

๗.๑ แหล่งทรัพยากรน้ำธรรมชาติที่สำคัญ

จังหวัดมุกดาหารมีแม่น้ำ ลำน้ำ แหล่งน้ำธรรมชาติ ดังนี้

- แม่น้ำโขงไหลผ่านจังหวัดมุกดาหาร ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลัก ความยาว ๗๒ กม. ไหลผ่านพื้นที่
๓ อำเภอ คือ อำเภอเมืองมุกดาหาร อำเภอกุดหว้านใหญ่ และอำเภอดอนตาล

- มีลำน้ำสาขาไหลผ่านในพื้นที่อำเภอต่างๆ ๔ สาย ได้แก่ ห้วยมุก ห้วยบางทราย ห้วยบังอี่
ห้วยชะโนด และได้มีการแบ่งพื้นที่ลุ่มน้ำเป็น ๓ ลุ่มน้ำ มีรายละเอียดดังนี้

๑) ลำน้ำที่ไหลลงแม่น้ำโขง ได้แก่ ห้วยชะโนด ห้วยบางทราย ห้วยมุก ห้วยบังอี่ และห้วยเซิงขาม

๒) ลำน้ำที่ไหลลงลำน้ำชี ได้แก่ ลำน้ำสาขาลำน้ำยัง

๓) ลำน้ำที่ไหลลงลำน้ำมูล ได้แก่ ลำน้ำสาขาลำเซบาย บริเวณอำเภอนิคมน้ำคำสร้อย

๗.๒ แหล่งน้ำจากโครงการชลประทาน

โครงการชลประทาน มีโครงการขนาดกลางที่ก่อสร้างแล้วเสร็จจนถึงปี ๒๕๖๗ จำนวน ๒๑ โครงการ
(ไม่มีโครงการขนาดใหญ่) และประตูระบายน้ำ ๑ แห่ง ความจุรวมประมาณ ๑๐๔.๒๐ ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่
ชลประทาน ๔๙,๗๒๐ ไร่ โครงการชลประทานขนาดเล็ก มีจำนวน ๑๒๙ โครงการ ความจุรวมประมาณ
๒๓.๐๒ ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่รับประโยชน์ ๖๔,๓๕๕ ไร่

- อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง ๒๑ แห่ง และมีประตูระบายน้ำ ๑ แห่ง

- งานชลประทานขนาดเล็ก (อ่างฯและฝาย) จำนวน ๑๒๙ แห่ง มีกระจายอยู่ตามอำเภอต่างๆ ได้แก่ อำเภอเมืองฯ ๔๓ แห่ง อำเภอนิคมน้ำส่ว ๑๔ แห่ง อำเภอดงหลวง ๑๕ แห่ง อำเภอดอนตาล ๒๔ แห่ง อำเภอหัวน้ำใหญ่ ๖ แห่ง อำเภอกำชะอี ๑๑ แห่ง และอำเภอหนองสูง ๑๖ แห่ง

อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง ๒๑ แห่ง และมีประตูระบายน้ำ ๑ แห่ง มีรายละเอียดดังนี้

โครงการ/อ่างเก็บน้ำ	พื้นที่ ชลประทาน (ไร่)	ความจุอ่างเก็บน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	ปี พ.ศ.2566		ปี พ.ศ.2567	
			ปริมาณน้ำใน อ่างฯ (ล้าน ลบ.ม.)	% ความจุ	ปริมาณน้ำใน อ่างฯ (ล้าน ลบ.ม.)	% ความจุ
1. อ่างเก็บน้ำห้วยขี้เหล็ก (โครงการขนาดกลาง) บ.ด่านยาว ต.นิคมคำสร้อย จ.มุกดาหาร	10,025	26.75	25.64	95.85	24.797	92.70
2. อ่างเก็บน้ำห้วยชะโนด (โครงการขนาดกลาง) บ.หนองหวาย ต.หนองบัว อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร	16,000	18.40	17.83	96.89	16.200	88.04
3. อ่างเก็บน้ำคันแทใหญ่ (โครงการขนาดกลาง) บ.ศรีมงคล ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร	-	4.62	4.22	91.28	4.347	94.10
4. อ่างเก็บน้ำห้วยมุก (โครงการขนาดกลาง) บ.ดอนสวรรค์ ต.น้ำเที่ยง อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร	1,656	4.90	4.84	98.86	2.681	54.71
5. อ่างเก็บน้ำห้วยไผ่ (พรต.) บ.แก่งนาง ต.กกตูม อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร	1,600	12.80	10.98	85.80	6.240	48.75
6. อ่างเก็บน้ำห้วยพ (พรต.) บ.นาหินกอง ต.กกตูม อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร	3,000	4.50	3.98	88.44	3.076	68.36
7. อ่างเก็บน้ำห้วยพุง (พรต.) บ.นาโคกขุม ต.กกตูม อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร	1,405	4.00	3.95	98.80	2.132	53.30
8. อ่างเก็บน้ำห้วยหินสับ (พรต.) บ.หนองแคน ต.หนองแคน อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร	1,700	4.00	4.13	103.18	3.505	87.63
9. อ่างเก็บน้ำห้วยไร่ (พรต.) บ.โพธิ์ ต.หนองแคน อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร	1,500	2.80	2.86	102.25	2.440	87.14
10. อ่างเก็บน้ำห้วยหา (พรต.) บ.แก่งนาง ต.กกตูม อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร	1,200	2.23	2.23	100.00	1.820	81.61
11. อ่างเก็บน้ำห้วยน้อย (พรต.) บ.ปากช่อง ต.กกตูม อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร	1,300	2.00	1.89	94.65	1.470	73.50
12. อ่างเก็บน้ำห้วยตะไค (พรต.) บ.คำผักกูด ต.กกตูม อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร	400	0.83	0.79	95.88	0.588	71.27
13. อ่างเก็บน้ำบ้านสวนแก้ว (พรต.) บ.สวนแก้ว ต.กกตูม อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร	500	0.54	0.54	100.00	0.427	79.07
14. อ่างเก็บน้ำห้วยแคน (พรต.) บ.โคกยาว ต.หนองแคน อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร	750	2.10	2.04	96.95	1.420	67.62
15. อ่างเก็บน้ำห้วยขานน้ำ (พรต.) บ.หนองคอง ต.พังแดง อ.ดงหลวง จ.มุกดาหาร	1,300	1.70	1.57	92.12	1.562	91.88
16. อ่างเก็บน้ำห้วยไร่ 2 (พรต.) บ.ไร่ ต.ดงม่อน อ.เมือง จ.มุกดาหาร	3,284	2.68	2.39	89.34	1.852	69.10
17. อ่างเก็บน้ำห้วยสิงห์ (ปชต.) บ.โนนศรี ต.นาศรีนวน อ.เมือง จ.มุกดาหาร	800	0.74	0.75	102.12	0.725	98.25
18. อ่างเก็บน้ำห้วยหมากไฟ (พรต.) บ.ดอนม่วงพัฒนา ต.โพธิ์ทราย อ.เมือง จ.มุกดาหาร	800	1.50	1.42	94.40	1.348	89.87
19. อ่างเก็บน้ำห้วยหินลาด (พรต.) บ.โคกขามเลียน ต.ดงเย็น อ.เมือง จ.มุกดาหาร	-	1.35	1.35	100.00	1.278	94.84
20. อ่างเก็บน้ำห้วยขี้เหล็ก(ดอนบน) (ปชต.) บ.ภูผาหมอน ต.นาสะเม้ง อ.ดอนตาล จ.มุกดาหาร	1,000	1.20	1.04	86.67	1.008	84.00
21. อ่างเก็บน้ำห้วยคำไม้ตุ้ (ภูคา) บ.ศรีมงคล ต.คำชะอี อ.คำชะอี จ.มุกดาหาร	1,500	1.70	1.62	95.06	1.395	82.06
22. ประตูระบายน้ำใหญ่ บ.ดอนม่วย ต.บางทรายใหญ่ อ.เมือง จ.มุกดาหาร	0	2.87	-	-	1.973	68.75
รวม อ่างเก็บน้ำ 21 แห่ง,ประตู 1 แห่ง	49,720	104.20	96.06	92.19	82.28	78.97

ที่มา : โครงการชลประทานมุกดาหาร
๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

๗.๓ แหล่งน้ำนอกเขตชลประทาน

๗.๓.๑ แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มอบหมายให้ กรมพัฒนาที่ดินจัดทำโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน โดยการขุดสระน้ำในไร่นา ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร และให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการออกค่าใช้จ่าย ๒,๕๐๐ บาท/บ่อ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการบรรเทาสภาพปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำ และเพิ่มประสิทธิภาพ การเก็บกักน้ำในพื้นที่ทำการเกษตรของเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่นอกเขตชลประทานได้มีแหล่งน้ำที่เหมาะสมกับการเกษตร เป็นการสนับสนุน การทำเกษตรแบบผสมผสานตามหลักทฤษฎีใหม่อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ - ๒๕๖๗ จังหวัดมุกดาหาร มีการขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานทั้งหมด จำนวน ๑๑,๙๒๑ บ่อ กระจายอยู่ในพื้นที่ จังหวัดมุกดาหาร แยกตามปีงบประมาณได้ดังนี้

ปีดำเนินการ	จำนวนบ่อจิว (บ่อ)	ปีดำเนินการ	จำนวนบ่อจิว (บ่อ)
๒๕๔๘-๒๕๔๙	๔๘๒	๒๕๕๙	๖๐๐
๒๕๕๑	๒๖๐	๒๕๖๐	๘๐๐
๒๕๕๒	๕๑๕	๒๕๖๑	๑,๐๗๔
๒๕๕๓	๑๔๐	๒๕๖๒	๑,๔๖๙
๒๕๕๔	๑๐๐	๒๕๖๓	๕๕๖
๒๕๕๕	๓๐๐	๒๕๖๔	๗๖๘
๒๕๕๖	๗๐๐	๒๕๖๕	๕๐๐
๒๕๕๗	๘๑๐	๒๕๖๖	๗๐๗
๒๕๕๘	๑,๓๙๐	๒๕๖๗	๗๕๐
รวมจำนวนการขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน		๑๑,๙๒๑	

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗

๗.๓.๒ สถิติจำนวนบ่อน้ำบาดาลและการใช้น้ำบาดาล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗ จังหวัดมุกดาหาร มีบ่อน้ำบาดาลทั้งหมด ๒,๐๗๙ บ่อ แยกตามประเภทการใช้งานได้ดังนี้

อุปโภคบริโภค			ธุรกิจ			เกษตรกรรม		
จำนวนบ่อ	ปริมาณน้ำ (ลบ.ม./วัน)		จำนวนบ่อ	ปริมาณน้ำ (ลบ.ม./วัน)		จำนวนบ่อ	ปริมาณน้ำ (ลบ.ม./วัน)	
	ตามใบอนุญาต	ใช้จริง		ตามใบอนุญาต	ใช้จริง		ตามใบอนุญาต	ใช้จริง
๘๓๗	๕๙,๔๑๖	๒๔๙	๒๗๑	๒๑,๓๔๑	๑,๙๗๔	๙๗๑	๑๓๗,๕๘๘	๒

ที่มา : สำนักควบคุมกิจการน้ำบาดาล

๘. กระบวนการแจ้งเตือน

หน่วยงานที่รับผิดชอบแต่ละด้านแต่ละพื้นที่ที่มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ สร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่รับผิดชอบ โดยการชี้แจงทำความเข้าใจให้คำแนะนำแก่เกษตรกรให้ดูแลรักษาพืชในช่วงฤดูแล้ง เช่น การตัดแต่งกิ่ง การรักษาความชุ่มชื้นในดินโดยการคลุมโคนต้น การให้น้ำพืชอย่างประหยัดและคุ้มค่า และลดการเผาต่อซัง ส่งเสริมให้เกษตรกรขุดบ่อหาแหล่งน้ำในแปลง การจัดทำระบบน้ำในสวนหรือสำรองน้ำไว้ใช้ ตลอดจนแจ้งเตือนให้ใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคอย่างประหยัด รวมถึงการให้คำแนะนำการปลูกพืชไร่ที่ใช้น้ำน้อยหรือพืชฤดูแล้ง สำหรับเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้ชี้แจงให้ทราบถึงข้อควรปฏิบัติในการเลี้ยงสัตว์น้ำและการเฝ้าระวังโรคสัตว์น้ำในช่วงฤดูแล้งให้สามารถเตรียมตัวรับสถานการณ์หาวิธีการป้องกันแก้ไขตลอดจนมี การวางแผนการเลี้ยงเพื่อปรับลดขนาดการผลิต หรืองดเว้นการเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อหลีกเลี่ยงความเสียหายที่จะเกิดขึ้นให้มากที่สุด กระบวนการแจ้งเตือนภัยในฤดูแล้งส่วนใหญ่จะเป็นการนัดประชุมหรือพบปะพูดคุยกับเกษตรกรในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง โดยหน่วยงานระดับอำเภอของแต่ละหน่วยงานและอาสาสมัครเกษตรต่างๆ เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานปศุสัตว์อำเภอ สำนักงานประมงอำเภอ อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน อาสาปศุสัตว์ เป็นต้น เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สร้างการรับรู้ และการให้ความช่วยเหลือเป็นส่วนใหญ่และในส่วนของโครงการชลประทาน มีกลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มผู้ใช้น้ำในพื้นที่เขตชลประทานแต่ละแห่งมีการแจ้งเตือนแจ้งข่าวทางกลุ่มไลน์ และนัดประชุมพบปะพูดคุยสร้างการรับรู้และบริหารจัดการน้ำร่วมกัน เป็นต้น

๙. สถานการณ์ความเสี่ยงและพื้นที่เฝ้าระวังด้านการเกษตร ปี ๒๕๖๗/๖๘

๙.๑ ด้านพืช จากการประเมินสถานการณ์ภัยแล้ง ปี ๒๕๖๗/๖๘ มีพื้นที่ปลูกพืชที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากภัยแล้งกระจายในพื้นที่จังหวัดมุกดาหาร คือ พื้นที่ปลูกข้าวนาปรังนอกเขตชลประทาน จำนวน ๘๓๐ ไร่ ข้อมูลจาก สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร ณ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ แยกรายอำเภอได้ดังนี้

๑) อำเภอเมืองมุกดาหาร มีพื้นที่ จำนวน ๑๔๐ ไร่ ๘ ตำบล

๑. มุกดาหาร	จำนวน ๑๐ ไร่
๒. บ้านโคก	จำนวน ๑๐ ไร่
๓. บางทรายใหญ่	จำนวน ๑๐ ไร่
๔. ผึ่งแดด	จำนวน ๕๐ ไร่
๕. นาโสก	จำนวน ๑๐ ไร่
๖. คำป่าหลาย	จำนวน ๑๕ ไร่
๗. ดงเย็น	จำนวน ๑๐ ไร่
๘. ดงมอน	จำนวน ๒๕ ไร่

๒) อำเภอนิคมน้ำอภัย มีพื้นที่ ๑๖ ไร่ ๒ ตำบล

๑. หนองแขว	จำนวน ๑๐ ไร่
๒. กกแดง	จำนวน ๖ ไร่

๓) อำเภอดอนตาล มีพื้นที่ ๔๐ ไร่ ๒ ตำบล

๑. ดอนตาล	จำนวน ๑๐ ไร่
๒. โพธิ์ไทร	จำนวน ๓๐ ไร่

๔) อำเภอดงหลวง มีพื้นที่ ๒๐ ไร่ ๑ ตำบล คือ ตำบลดงหลวง

๕) อำเภอคำชะอี มีพื้นที่ ๑๔ ไร่ ๓ ตำบล

๑. บ้านซ่ง	จำนวน ๕ ไร่
๒. คำบก	จำนวน ๔ ไร่
๓. น้ำเพียง	จำนวน ๕ ไร่

๖) อำเภอห้วยใหญ่ มีพื้นที่ ๖๐๐ ไร่ ๕ ตำบล

๑. ห้วยใหญ่ จำนวน ๓๐๐ ไร่
๒. ปางขาม จำนวน ๑๘๐ ไร่
๓. บางทรายน้อย จำนวน ๔๐ ไร่
๔. ชะโนด จำนวน ๗๐ ไร่
๕. ดงหมู จำนวน ๑๐ ไร่

๙.๒ ด้านปศุสัตว์

การประเมินสถานการณ์ภัยแล้ง ปี ๒๕๖๗/๖๘ จากการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ภัยแล้งที่ส่งผลกระทบต่อด้านปศุสัตว์ในปี ๒๕๖๗ ที่ผ่านมา คาดว่าช่วงเดือนมกราคม - เมษายน ๒๕๖๘ จังหวัดมุกดาหาร จะเผชิญกับปัญหาภัยแล้ง โดยมีความเสี่ยงสูงสุดในเดือนเมษายน สาเหตุหลักมาจากสภาวะอุณหภูมิที่สูงผิดปกติ ปริมาณน้ำฝนสะสมต่ำกว่าค่าเฉลี่ย และการกระจายตัวของน้ำในแหล่งน้ำไม่สม่ำเสมอ ส่งผลให้เกิดการขาดแคลนน้ำ ในการเลี้ยงสัตว์และกระทบต่อการปลูกพืชอาหารสัตว์ ซึ่งการขาดแคลนพืชอาหารสัตว์นั้น โดยเฉพาะในโค และกระบือซึ่งเป็นกลุ่มสัตว์เคี้ยวเอื้องขนาดใหญ่ที่ได้รับความนิยมเลี้ยงของเกษตรกรในพื้นที่ อาจส่งผลให้ จำนวนผลผลิตลดลง ต้นทุนอาหารสัตว์สูงขึ้น และบางรายอาจต้องขายสัตว์ก่อนกำหนดทำให้ไม่ได้ราคา

พื้นที่เฝ้าระวังในด้านปศุสัตว์ในปี ๒๕๖๗/๖๘ จะประกอบด้วยพื้นที่เสี่ยงครอบคลุมทั้ง ๗ อำเภอ จากเดิมที่มีพื้นที่เสี่ยง ๖ อำเภอ เนื่องจากมีข้อมูลสนับสนุนว่าอำเภอดงหลวงจะเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยแล้งแห่งใหม่ โดยอำเภอที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบด้านปศุสัตว์จากปัญหาภัยแล้งสูงสุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ อำเภอห้วยใหญ่ อำเภอดอนตาล และอำเภอนิคมน้ำอ้อย ตามลำดับ เช่นเดียวกับปี ๒๕๖๗ ที่ผ่านมา ส่วนอำเภอเมืองมุกดาหาร ที่มีภาพรวมของผลกระทบด้านปศุสัตว์อยู่ในระดับปานกลางนั้น มีการคาดการณ์ว่าตำบลนาสีนวลและตำบลบ้านโคก จะยังคงเป็นพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งเช่นเดิม โดยเฉพาะตำบลนาสีนวลจะได้รับผลกระทบรุนแรงมากกว่า (มีความเสี่ยงระดับสูง) ทั้งนี้ ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีต่อการเลี้ยงปศุสัตว์อาจสูงกว่าในปี ๒๕๖๖/๖๗ ประมาณร้อยละ ๓๐ - ๓๕ โดยคาดการณ์ปริมาณผลผลิตปศุสัตว์ ดังนี้

- ๑) โคเนื้อ มีปริมาณผลผลิตลดลง ร้อยละ ๒๕ - ๓๐
- ๒) กระบือ มีปริมาณผลผลิตลดลง ร้อยละ ๒๐ - ๒๕
- ๓) แพะเนื้อ มีปริมาณผลผลิตลดลง ร้อยละ ๒๕ - ๓๐

๙.๓ ด้านประมง

จากการประเมินสถานการณ์ภัยแล้ง ปี ๒๕๖๗/๖๘ มีพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากภัยแล้งกระจายในพื้นที่ ๗ อำเภอ รวมพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ๑,๗๐๐ บ่อ ๙๐๕ ไร่ สรุปดังนี้

อำเภอ	ตำบล	จำนวน (บ่อ)	จำนวน (ไร่)	หมายเหตุ
๑. เมืองมุกดาหาร	๕	๕๐๐	๒๕๐	
๒. นิคมน้ำอ้อย	๓	๒๐๐	๑๐๐	
๓. ดอนตาล	๓	๒๐๐	๑๕๐	
๔. ดงหลวง	๗	๓๐๐	๑๕๐	
๕. คำชะอี	๔	๒๐๐	๑๐๐	
๖. ห้วยใหญ่	๑	๑๘๐	๙๐	
๗. หนองสูง	๓	๑๒๐	๖๕	
รวมทั้งหมด	๒๓	๑,๗๐๐	๙๐๕	

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร

๑๐. แผนการจัดสรรน้ำในช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๗/๖๘

โครงการชลประทานมุกดาหารได้จัดทำแผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๗/๖๘ โดยมีปริมาณน้ำใช้การได้ จากอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน ๔ แห่ง อ่างเก็บน้ำโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และอ่างเก็บน้ำโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน รวมกัน จำนวน ๑๗ แห่ง รวมทั้งหมดจำนวน ๒๑ แห่ง มีปริมาณน้ำใช้การได้ ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ จำนวน ๑๐๑.๓๔ ล้าน ลบ.ม. ซึ่งมากกว่าปี ๒๕๖๗ ที่ผ่านมา ประมาณ ๘.๘๒ ล้าน ลบ.ม. ได้วางแผนจัดสรรน้ำไว้ทั้งหมด ๕๑.๕๔ ล้าน ลบ.ม. แยกได้ดังนี้

- ๑) น้ำเพื่อการเกษตร จำนวน ๔๐.๔๘ ล้าน ลบ.ม.
- ๒) น้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค จำนวน ๑.๙๙ ล้าน ลบ.ม.
- ๓) น้ำเพื่อการรักษาระบบนิเวศ จำนวน ๙.๐๗ ล้าน ลบ.ม.

นอกจากนี้ ยังมีปริมาณน้ำสำรองไว้สำหรับต้นฤดูฝน ๔๙.๘๐ ล้าน ลบ.ม. ทั้งนี้กรมชลประทานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กำหนดหลักเกณฑ์ช่วงน้บระยะเวลา การเพาะปลูกพืชฤดูแล้งในแต่ละปี ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ถึง ๓๐ เมษายน ของปีถัดไป สำหรับแผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งปี ๒๕๖๗/๖๘ พื้นที่ในเขตชลประทาน มีทั้งหมดจำนวน ๑๒,๓๖๖ ไร่ แบ่งได้ดังนี้

- ๑) ข้าวนาปรัง จำนวน ๕,๐๐๗ ไร่ (นาเปียกสลับแห้ง ๕,๐๐๐ ไร่ นาปกติ ๗ ไร่)
- ๒) พืชไร่ จำนวน ๔๙๐ ไร่
- ๓) อ้อย จำนวน ๑๕๐ ไร่
- ๔) พืชผัก จำนวน ๒๓๐ ไร่
- ๕) ไม้ผล จำนวน ๔๔๙ ไร่
- ๖) ไม้ยืนต้น จำนวน ๕,๓๙๒ ไร่
- ๗) บ่อปลา จำนวน ๖๔๘ ไร่

มีรายละเอียดตามภาคผนวก

๑๑. แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๗/๖๘

จังหวัดมุกดาหารได้มีการคาดการณ์แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งปี ๒๕๖๗/๖๘ ทั้งหมด ๙,๐๘๓ ไร่ แยกเป็นการเพาะปลูกในเขตชลประทาน จำนวน ๕,๗๒๗ ไร่ และนอกเขตชลประทาน จำนวน ๓,๓๕๖ ไร่ มีรายละเอียด ดังนี้

เขตเพาะปลูก	ข้าวนาปรัง (ไร่)	พืชไร่ (ไร่)	พืชผัก (ไร่)	รวมทั้งหมด (ไร่)
ในเขตชลประทาน	๕,๐๐๗	๔๙๐	๒๓๐	๕,๗๒๗
นอกเขตชลประทาน	๘๓๐	๕๙๐	๑,๙๓๖	๓,๓๕๖
รวม	๕,๘๓๗	๑,๐๘๐	๒,๑๖๖	๙,๐๘๓

สำนักงานเกษตรอำเภอได้จัดทำข้อมูลการผลิตพืชรายอำเภอ และชี้แจงสร้างความเข้าใจแก่เกษตรกรในการลดปริมาณพื้นที่การผลิตพืชในช่วงฤดูแล้ง โดยเฉพาะพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังและส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยแทน รวมทั้งพืชอายุสั้นเพื่อลดผลกระทบและความเสียหายจากภัยแล้ง

แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งพื้นที่นอกเขตชลประทาน ปี ๒๕๖๗/๖๘ จังหวัดมุกดาหาร

อำเภอ	แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งพื้นที่นอกเขตชลประทาน ปี ๒๕๖๗/๖๘								
	ข้าวนาปรัง	พืชไร่				พืชผัก			ข้าว/พืชไร่/พืชผัก รวมทั้งหมด
		ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ถั่วลิสง	พืชไร่อื่นๆ	รวมพืชไร่	ข้าวโพดฝักสด	พืชผักอื่นๆ	รวมพืชผัก	
มุกดาหาร	๘๓๐	๒๘	๓๓๐	๒๓๒	๕๙๐	๐	๑,๙๓๖	๑,๙๓๖	๓,๓๕๖
เมืองมุกดาหาร	๑๔๐	๑๕	๕๒	๘๔	๑๕๑	๐	๑๙๑	๑๙๑	๔๘๒
นิคมคำสร้อย	๑๖	๐	๔๐	๐	๔๐	๐	๑๐๘	๑๐๘	๑๖๔
ดอนตาล	๔๐	๐	๒๐๐	๐	๒๐๐	๐	๔๒๐	๔๒๐	๖๖๐
ดงหลวง	๒๐	๐	๑๕	๐	๑๕	๐	๒๐	๒๐	๕๕
คำชะอี	๑๔	๐	๐	๐	๐	๐	๙๒๐	๙๒๐	๙๓๔
หว้านใหญ่	๖๐๐	๑๓	๑๐	๐	๒๓	๐	๒๒๐	๒๒๐	๘๔๓
หนองสูง	๐	๐	๑๓	๑๔๘	๑๖๑	๐	๕๗	๕๗	๒๑๘

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร

๑๒. แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๖๔ ของจังหวัดมุกดาหาร

แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)		หน่วยงาน
		งบปกติ	อื่นๆ	
การป้องกันและลดผลกระทบ ๑. สร้างการรับรู้เพื่อลดความเสี่ยง ๑.๑ การประชาสัมพันธ์ผ่านทุกช่องทาง รวมถึงให้คำแนะนำทางวิชาการ หน่วยงานภายในสังกัด กษ. โดยการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้กับสถานการณ์น้ำ พื้นที่เสี่ยง และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น จากภัยแล้ง ปี ๒๕๖๓/๖๔ เพื่อเป็นข้อมูลให้เกษตรกรประกอบการตัดสินใจวางแผนการผลิต ได้รับความเสียหายน้อยที่สุด และสื่อสารให้ทุกภาคส่วนตระหนักรู้ใช้น้ำอย่างประหยัดและ รู้คุณค่ารวมถึงให้คำแนะนำเฝ้าระวังสัตว์น้ำ และดูแลสุขภาพสัตว์ ๑.๒ ลงพื้นที่/ออกหน่วยให้บริการเกษตรกร ๑) ออกหน่วยให้บริการเกษตรกร (Mobile Unit) - ให้บริการด้านวิชาการ ถ่ายทอดความรู้ ให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยหน่วยบริการคลินิกข้าว และศูนย์บริการชาวนา ๒) คลินิกเกษตรเคลื่อนที่ - ให้บริการคลินิก ประเด็นการรับมือกับสถานการณ์แล้ง แจกสถานการณ์ และวิธีการ ปรับตัว ข้อมูลการให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ	๗ อำเภอ	✓		ทุกหน่วยงาน
		✓		กษ.
	๔๐๐ ราย/ ๔ อำเภอ	✓		กสท. ชป.
๒. ปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกร	๗ อำเภอ	✓		กสท. ปม. ปศ. กยท. มม.
๓. การติดตามสถานการณ์น้ำ ทั้งในและนอกเขตชลประทาน - ดำเนินการติดตาม เฝ้าระวัง และรายงานสถานการณ์น้ำในเขตและนอกเขตชลประทาน - รายงานสถานการณ์น้ำในเขตชลประทาน	๗ อำเภอ ทุกวัน	✓ ✓		ชป.พด.กสท. ชป.

แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	งบประมาณ(บาท)		หน่วยงาน
		งบปกติ	อื่นๆ	
๔. การเฝ้าระวังเตือนภัยการระบาดของศัตรูพืช โรคระบาดด้านการเกษตร	๗ อำเภอ	✓		กข. กสก. กวก. มม. กยท.ปม. ปศ.
๕. จัดทำและปรับปรุงฐานข้อมูลและวางแผนพัฒนาพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง จัดทำทะเบียนแหล่งน้ำนอกเขตชลประทานที่ใช้ในการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๗/๖๘	๑,๔๐๐ ราย	✓		พด.
๖. การส่งเสริมการปลูกพืชทดแทน/อาชีพทางเลือก ๖.๑ สนับสนุนการใช้ปุ๋ยพืชสดปรับปรุงบำรุงดิน - จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด - ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด	๒๔ ตัน ๔,๘๐๐ ไร่	๗๑๔,๐๐๐ ๗๒,๐๐๐		พด พด
๗. การเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุน ๗.๑ ปฏิบัติการฝนหลวง เพื่อช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรที่ประสบปัญหาภัยแล้ง และเติมน้ำในเขื่อน ๗.๒ การเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนเพื่อการเกษตรให้ทั่วถึงและเพียงพอ - อาคารบังคับน้ำ - สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าพร้อมระบบส่งน้ำ - ขุดลอกอ่างเก็บน้ำ ๗.๓ โครงการก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (ความจุ ๑,๒๖๐ ลบ.ม.) โดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการสมทบค่าใช้จ่าย ๒,๕๐๐ บาท เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร	๒ โครงการ ๖ โครงการ ๒ โครงการ ๕๐๐ บ่อ	๖๐ ล้านบาท ๒๐๐ล้านบาท ๑๖.๓ ล้านบาท ๑๑,๕๕๐,๐๐๐		ผล. ชป. ชป. ชป. พด.
๘. สร้างรายได้ และอื่นๆ ในพื้นที่ที่ไม่สามารถทำการเกษตรได้ ๘.๑ การจ้างงานชลประทาน (ก่อสร้าง ขุดลอก ซ่อมแซม ปรับปรุง บำรุงรักษา)				ชป.
๙. แผนการจัดสรรน้ำฤดูแล้ง ในเขตชลประทาน (ข้อมูล ณ วันที่ ๑ พ.ย.๖๗) ๑) น้ำเพื่อการเกษตร ๒) น้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค ๓) น้ำอุตสาหกรรม ๔) น้ำเพื่อการรักษาระบบนิเวศและอื่นๆ	๔๐.๔๘ ล้าน ลบ.ม ๑.๙๙ ล้าน ลบ.ม - ๙.๐๗ ล้าน ลบ.ม			ชป

แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)		หน่วยงาน
		งบปกติ	อื่นๆ	
๑๐. แผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๗/๖๘ จังหวัดมุกดาหาร ๑) ในเขตชลประทาน - ข้าวนาปรัง - พืชไร่ พืชผัก - ไม้ผล - ไม้ยืนต้น - บ่อปลา ๒) นอกเขตชลประทาน - ข้าว - พืชไร่ พืชผัก	๕,๐๐๗ ไร่ ๘๗๐ ไร่ ๔๔๙ ไร่ ๕,๓๙๒ ไร่ ๖๔๘ ไร่ ๘๓๐ ไร่ ๒,๕๒๖ ไร่			ชป. กสก.
๑๑. จัดทำทะเบียนแหล่งนํ้านอกเขตชลประทาน ที่ใช้ในการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๗/๖๘				กสก. พด.
การเผชิญเหตุและการบรรเทาทุกข์				
๑. การเตรียมความพร้อม ๑.๑ การเตรียมเครื่องมือ อุปกรณ์ ฯ - เครื่องสูบน้ำ ขนาด ๘ นิ้ว - รถบรรทุกน้ำ ขนาด ๑,๐๐๐ ลิตร - รถบรรทุกขนาด ๔ ตัน และ ๒ ตัน - รถชุดหน้าตัดหลัง - อวนลากปลา ขนาด ๒๕ เมตร - ชุดเคลื่อนที่ย้ายสัตว์น้ำ	๖ เครื่อง ๑ คัน ๒ คัน ๑ คัน ๒ ผืน ๒ ชุด			ชป. ชป. ชป. ชป. ปม. ปม.

แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)		หน่วยงาน
		งบปกติ	อื่นๆ	
๑.๒ การสำรองปัจจัยการผลิต ๑) การสำรองเสบียงสัตว์ - ได้รับการสนับสนุนเสบียงสัตว์จากสำนักพัฒนาอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์ - เเสบียงสัตว์ หลัาแห่งอัดฟ่อน ๕๕๒ ฟ่อน (๑๓,๘๐๐ กก.) - ได้รับการสนับสนุนจัดตั้งคลังเสบียงสัตว์ใหม่ - จัดเตรียมถูงย้งชีพสำหรับสัตว์ - จัดเตรียมหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ ๒) การสำรองปัจจัยการผลิตของศูนย์หม่อนไหมเฉลิมพระเกียรติฯ มุกดาหาร - สำรองไขไหม (งปม.พलगก่อนปี ๖๗) - สำรองพันธุ์หม่อน (งปม.ปี ๖๗)	๕๕๒ ฟ่อน ๑ แห่ง ๑๕๐ ชุด ๘ ทีม ๑,๕๐๐ แผ่น ๖๐,๐๐๐ ต้น	✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓		ศวอ.กาฬสินธุ์ ศวอ.กาฬสินธุ์ ศวอ.กาฬสินธุ์ ปศ. ปศ. มม.
๒. การบริหารสถานการณ์ในพื้นที่				
๒.๑ การประเมินแนวโน้มข้อพิพาทปัญหาการแย่งน้ำ - ติดตามสถานการณ์การใช้น้ำในพื้นที่ให้เป็นไปตามแผน และมีการประเมิน ติดตาม สถานการณ์ที่เกิดขึ้นและทำความเข้าใจอย่างใกล้ชิดกับเกษตรกรในพื้นที่ โดยต้องรายงาน ภายใน ๒๔ ชั่วโมง เมื่อเกิดภัย	๗ อำเภอ	✓		ศูนย์ติดตามฯ จังหวัด
๒.๒ การประเมินการข่าว - ติดตามสถานการณ์ข่าวต่าง ๆ ที่เกิดในพื้นที่ และประเมินสถานการณ์ รวมถึงทำความเข้าใจเพื่อลดความขัดแย้ง	๗ อำเภอ	✓		ศูนย์ติดตามฯ จังหวัด
๒.๓ การรายงานสภาวะวิกฤติและการเข้าสู่การเผชิญเหตุ - ติดตามและรายงานผลหากเกิดสถานการณ์วิกฤติ โดยต้องรายงานสถานการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยแล้งทุกสัปดาห์	๗ อำเภอ	✓		ศูนย์ติดตามฯ จังหวัด

แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)		หน่วยงาน
		งบปกติ	อื่นๆ	
๓. การเผชิญเหตุ ๓.๑ การสนับสนุนเฉพาะหน้า - สนับสนุนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค รักษาระบบนิเวศ การเกษตร - สนับสนุนเสบียงสัตว์และเวชภัณฑ์	๕๑.๕๔ ล้าน ลบ.ม	✓ ✓	งบปกติ งบปกติ	ชป. ปศ.
๓.๒ จัดหน่วยเคลื่อนที่ให้บริการ - ด้านการดูแลสุขภาพสัตว์ ให้คำแนะนำ ตรวจร่างกาย ดูแลสุขภาพ รักษาสัตว์ป่วย ฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดสัตว์ เก็บตัวอย่างสัตว์ป่วยตายเพื่อตรวจวินิจฉัย - ฝ้าระวังโรคพืชและโรคสัตว์		✓ ✓	งบปกติ งบปกติ	ปศ. ปม. กข. กวก. กสก.
๔. การส่งกำลังบำรุง การบริหารจุดอพยพฯ การเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาท		✓	งบปกติ	ชป.ปม. ปศ. พด. กสก. ฝล. กษ.จ.
การฟื้นฟูให้ดีกว่าเดิม				
๑. เพิ่มประสิทธิภาพการวิเคราะห์ผลกระทบจากภัยพิบัติด้านการเกษตร - พัฒนาศักยภาพการติดตามและวิเคราะห์ภัยพิบัติทางการเกษตร - วิเคราะห์มูลค่าความเสียหายที่เกิดจากภัยพิบัติด้านการเกษตร				สศก.
๒. สนับสนุนปัจจัยการผลิต เพื่อใช้ผลิตเป็นอาหาร ลดรายจ่าย สร้างรายได้ รวมถึงใช้ในการเพาะปลูกในระยะถัดไป - สนับสนุนปัจจัยการผลิต เพื่อใช้ในการเพาะปลูกของศูนย์หม่อนไหมฯ	พื้นที่ประสบภัย พิบัติด้าน การเกษตร ๗ อำเภอ			กสก. กวก. กข. พด. มม.
๓. โครงการสนับสนุนเงินกู้แก่สหกรณ์ที่ประสบสาธารณภัยและอื่น ๆ	๗ อำเภอ		เงินกองทุนพัฒนา สหกรณ์	กสส.
๔. การช่วยเหลือตามระเบียบการยางแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการใช้จ่ายในการจัดสวัสดิการเพื่อเกษตรกรชาวสวนยาง พ.ศ.๒๕๖๐	๗ อำเภอ		เงินกองทุนพัฒนา ยาง พารา	กยท.

แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)		หน่วยงาน
		งบปกติ	อื่นๆ	
๕. โครงการสินเชื่อภัยธรรมชาติดอกเบี๋ยต่ำ	พื้นที่ประกาศ เขตฯ		เงินกอง ทุน ส.ป.ก.	ส.ป.ก.
๖. มาตรการช่วยเหลือลูกค้า ธกส. ผู้ประสบอุทกภัย เพื่อลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มเงินสด ๖.๑ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้/ปรับตารางการชำระหนี้ ของเกษตรกรที่มีหนี้กับ ธกส. ๖.๒ มาตรการพักชำระหนี้ให้กับลูกหนี้รายย่อยตามนโยบายรัฐบาล	พื้นที่ประกาศ เขตฯ		✓ ✓	ธกส.
๗. การช่วยเหลือเกษตรกรตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ (รายละเอียดตามภาคผนวก)	๗ อำเภอ		เงินทดรอง ราชการฯ	กสท. ปม. ปศ. สป.กษ.
๘. การประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัยและการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย พิบัติกรณีฉุกเฉิน	๗ อำเภอ			ปภ.

๑๓. การติดตามและประเมินผล

การติดตามและรายงานผลการดำเนินงานตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้านการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๗/๖๘ จังหวัดมุกดาหาร ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร จังหวัดมุกดาหาร กำหนดแนวทางการติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงานและความก้าวหน้าในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑๓.๑ ก่อนเกิดภัย

๑) ติดตามสภาพอากาศ ประเมินสถานการณ์น้ำ และประเมินสถานการณ์ภัยแล้ง

๒) ศูนย์ติดตามฯ จังหวัดมุกดาหาร กำหนดจัดประชุมคณะกรรมการศูนย์ เป็นประจำทุก

๒ เดือน

๓) จัดทำรายงานการประชุม พร้อมรายงานผลการแจ้งเตือนภัยด้านการเกษตร และการประชาสัมพันธ์ประจำเดือน รวมทั้งการสร้างการรับรู้ให้เกษตรกรเตรียมรับสถานการณ์ภัยแล้ง

๔) ประสานข้อมูลและการปฏิบัติกับคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัดและคณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ เพื่อซักซ้อมแนวปฏิบัติกระบวนการแจ้งเตือนการติดตามและรายงานสถานการณ์ภัยพิบัติ ตลอดจนการแก้ไขปัญหาในพื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง

๑๓.๒ ขณะเกิดภัย

๑) ศูนย์ติดตามฯ จังหวัดมุกดาหาร จัดประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เพื่อติดตามสถานการณ์และปรับแผนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ตามความเหมาะสมกับสถานการณ์ภัยแล้ง

๒) จัดทำรายงานความก้าวหน้าการดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรโดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานข้อมูลเบื้องต้น ดังนี้

๒.๑) สถานการณ์เบื้องต้น

๒.๒) ประเมินความเสียหายเบื้องต้น

๒.๓) การช่วยเหลือเบื้องต้น

๒.๔) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ส่งข้อมูลดังกล่าวให้ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดมุกดาหาร ทาง E-mail : saraban_mdhd@opsmoac.go.th และไลน์กลุ่ม “ศูนย์ติดตามและแก้ไขปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตรจังหวัดมุกดาหาร” เพื่อรวบรวมส่งให้ศูนย์ติดตามฯ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ต่อไป โดยให้จัดส่งข้อมูลทุกวันจนกว่าสิ้นสุดภัย และให้ยุติการรายงานเมื่อสิ้นสุดภัยหรือสถานการณ์กลับสู่ภาวะปกติ

๑๓.๓ หลังเกิดภัย

เมื่อเกิดสถานการณ์เข้าสู่ภาวะที่สามารถประเมินความเสียหายด้านการเกษตรได้ ศูนย์ติดตามฯ จังหวัดมุกดาหาร โดย สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร และสำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดมุกดาหาร จัดทำรายงานความเสียหายด้านการเกษตร (ด้านพืช ด้านประมง และด้านปศุสัตว์) รายงานความก้าวหน้าการดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตรตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง และจัดส่งรายงานให้ศูนย์ติดตามฯ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร

๑๓.๔ การรายงานสถานการณ์

เพื่อให้การบริหารจัดการสถานการณ์ การบริหารจัดการน้ำ และการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งของ จังหวัดมุกดาหารเป็นไปตามเป้าหมายของแผน กำหนดให้รายงานสถานการณ์ ผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน พร้อมปัญหาอุปสรรค เสนอผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร และศูนย์ติดตามฯ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ทุกวันศุกร์

๑๔. บัญชียานพาหนะ เครื่องจักร วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้

สถานที่ตั้ง	เครื่องมือ/อุปกรณ์	จำนวน
๑. โครงการชลประทานมุกดาหาร	เครื่องสูบน้ำขนาด ๘ นิ้ว	๖ เครื่อง
	รถบรรทุกน้ำขนาด ๖,๐๐๐ ลิตร	๑ คัน
	รถบรรทุกขนาด ๖ ตัน และ ๔ ตัน	๒ คัน
๒. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมุกดาหาร	รถยนต์บรรทุก ๖ ล้อ (สภาพพอใช้)	๑ คัน
๓. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรมุกดาหาร	รถบรรทุก ๖ ล้อ	๑ คัน
๔. สำนักงานประมงจังหวัดมุกดาหาร	รถยนต์ขนย้ายสัตว์น้ำ	๒ คัน
๕. ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด มุกดาหาร	รถยนต์สำหรับขนย้ายสัตว์น้ำ	๒ คัน
	ถังขนย้ายสัตว์น้ำพร้อมอุปกรณ์	๒ ชุด
	อวนสำหรับจับหรือย้ายสัตว์น้ำ	๒ ผืน
	ชุดวิเคราะห์คุณภาพน้ำ	๒ ชุด
๖. สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดมุกดาหาร	รถบรรทุกน้ำ ขนาด ๖,๐๐๐ ลิตร	๑ คัน
๗. สำนักงานเกษตรจังหวัดมุกดาหาร	เครื่องสูบน้ำแบบหอยโข่ง	๑ เครื่อง

๑๕. ผู้ประสานงานและช่องทางการติดต่อ

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง	เบอร์โทรศัพท์ สำนักงานและ เบอร์ โทรศัพท์มือถือ	หน่วยงาน
๑	น.ส.ช่อลัดดา คนเชื้อ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ	๐-๔๒๖๑-๓๕๘๒ ๐๖-๕๖๕๑-๙๗๑๕	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดมุกดาหาร
	น.ส.วันวิสา หล้าตัน	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ นโยบายและแผน	๐-๔๒๖๑-๓๕๘๒ ๐๙-๓๓๒๖-๑๕๕๔	
๒	นางสาวจิรดา ยืนยง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร ปฏิบัติการ	๐-๔๒๖๓-๑๓๔๒ ๐๙-๗๑๕๖-๓๕๔๖	สำนักงานเกษตรจังหวัด มุกดาหาร
๓	นายสฤทธ์ ไกรสิทธิ์	ปศุสัตว์อำเภอเมืองมุกดาหาร รักษาการในตำแหน่งหัวหน้า กลุ่มยุทธศาสตร์และ สารสนเทศการปศุสัตว์	๐-๔๒๖๔-๐๐๙๖ ๐๘-๙๗๑๐-๙๔๐๓	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด มุกดาหาร
	น.ส.มนัทยา แทลียง	นายสัตวแพทย์ปฏิบัติการ	๐-๔๒๖๔-๐๐๙๖ ๐๘-๖๘๕๕-๒๐๓๐	
๔	นายบุญญิต ฝั่จิด	เจ้าพนักงานประมงอาวุโส	๐-๔๒๖๑-๑๖๐๔ ๐๘-๒๑๑๓-๘๓๙๑	สำนักงานประมงจังหวัด มุกดาหาร
๕	นายต่อศักดิ์ ภูผา	นายช่างชลประทานอาวุโส	๐-๔๒๖๑-๑๕๖๙ ๐๘-๙๒๘๐-๒๐๐๙	โครงการชลประทาน มุกดาหาร
๖	น.ส.ยุพาวรรณ หนันลา	นักวิชาการปฐวิฑูรฑิฑิน ชำนาญการ	๐-๔๒๖๗-๓๐๘๒ ๐๖-๑๔๙๓-๙๘๙๗	สำนักงานปฐวิฑูรฑิฑิน จังหวัดมุกดาหาร
๗	นายกมล เทพสุวรรณ	ผอ.นิคมสหกรณ์ดอนตาล	๐-๔๒๖๑-๑๔๘๘ ๐๘-๖๖๗๒-๓๖๕๘	สำนักงานสหกรณ์จังหวัด มุกดาหาร
	นายวัชรพงษ์ วิกัลป์ปาว์ ทัศคร	ผอ.นิคมสหกรณ์ดงเย็น	๐-๔๒๖๑-๑๔๘๘ ๐๙-๔๕๒๕-๕๒๖๖	
๘	น.ส.ศิริภรณ์ แสนนา	นักวิชาการตรวจสอบบัญชี ปฏิบัติการ	๐-๔๒๖๑-๑๒๑๓ ๐๘-๕๕๕๕-๒๘๘๗	สำนักงานตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ มุกดาหาร
๙	นางเดือนเพ็ญ จันสมุด	เจ้าหน้าที่งานการเกษตรอาวุโส	๐-๔๒๖๔-๓๗๗๓ ๐๙-๑๘๓๔-๕๖๑๙	สถานีพัฒนาที่ดินมุกดาหาร
๑๐	นายวุฒิชัย กากแก้ว	นักวิชาการเกษตร ชำนาญการพิเศษ	๐-๔๒๖๑-๑๔๓๙ ๐๙-๑๘๒๙-๕๒๕๕	ศูนย์วิจัยและพัฒนาการ เกษตรมุกดาหาร
๑๑	น.ส.สุภาภรณ์ ไกรวิมล	นักวิชาการเกษตร ชำนาญการพิเศษ	๐-๔๒๑-๑๔๑๔ ๐๘-๔๗๑๒-๐๔๔๔	ศูนย์หมอนไหมเฉลิม พระเกียรติฯ มุกดาหาร
๑๒	นายอภิรัตน์ เอกชาติปัญญา	นักวิชาการประมงปฏิบัติการ	๐-๔๒๐๔-๙๗๗๕ ๐๙-๕๘๔๓-๕๖๗๘	ศูนย์วิจัยและพัฒนา การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด มุกดาหาร
๑๓	นายชลากร โพธิ์พรหม	หัวหน้าแผนกแผนงานและ ข้อมูล	๐-๔๒๖๗-๓๑๗๙ ๐๙-๗๓๑๘-๖๙๑๐	การยางแห่งประเทศไทย จังหวัดมุกดาหาร

ภาคผนวก

ภาคผนวก ๑ ตารางแผนการจัดสรรน้ำและการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง ปี ๒๕๖๓/๖๔ โครงการชลประทานมุกดาหาร

<https://s.moac.go.th/yAMDYP>

ภาคผนวก ๒ หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติ
กรณีฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๖๔

หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ
ด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน
พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ
ด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ ของหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนการเพื่อช่วยเหลือ
ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งกระทรวงการคลังกำหนดขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๗
แห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงกำหนดหลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ
ด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินไว้ดังต่อไปนี้

๑. หลักเกณฑ์นี้เรียกว่า “หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือ
ด้านการเกษตรผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๔”

๒. หลักเกณฑ์นี้ให้ใช้บังคับวันที่เกิดภัย ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๔

๓. ให้ยกเลิก หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติปลีกย่อยเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตร
ผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๕๖

๔. ขอบเขตการจ่ายเงินอุดหนุนการ จะต้องเป็นการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน
ตามความหมายแห่งระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินอุดหนุนการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

๕. การจ่ายเงินอุดหนุนการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ด้านการเกษตร
ให้ดำเนินการช่วยเหลือแก่ผู้ประสบภัยพิบัติที่ขึ้นทะเบียนและปรับปรุงทะเบียนกับหน่วยงานที่กำกับดูแลแต่ละด้าน
ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ก่อนเกิดภัยพิบัติแล้วเท่านั้น โดยการเบิกจ่ายให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ
เงื่อนไข และอัตรา ดังต่อไปนี้

๕.๑ ด้านพืช ให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ เป็นเงิน ดังนี้

๕.๑.๑ กรณีพื้นที่ทำการเพาะปลูกมีพืชตายหรือเสียหายจนไม่สามารถฟื้นฟู
หรือเยียวยาให้กลับสู่สภาพเดิมได้อีก ให้ช่วยเหลือตามจำนวนพื้นที่เพาะปลูกที่เสียหายจริง ไม่เกินครัวเรือนละ
๓๐ ไร่ ในอัตรา ดังนี้

- ข้าว	ไร่ละ ๑,๓๔๐ บาท
- พืชไร่และพืชผัก	ไร่ละ ๑,๔๘๐ บาท
- ไม้ผลไม้ยืนต้น และอื่นๆ	ไร่ละ ๔,๐๔๘ บาท

๕.๑.๒ กรณีพื้นที่ทำการเพาะปลูกได้ถูกหิน ดิน ทราย ไม้ โค่น รวมทั้งซากวัสดุ
ทุกชนิดทับถม จนไม่สามารถใช้เพาะปลูกได้และหน่วยงานของรัฐไม่สามารถเข้าไปให้ความช่วยเหลือ
กรณีดังกล่าวได้ ให้ช่วยเหลือเป็นค่าใช้จ่ายในการขุดลอก ขนย้ายหิน ดิน ทราย ไม้ โค่น รวมทั้งซากวัสดุ
ที่ทับถมพื้นที่แปลงเกษตรกรรม เพื่อให้สามารถใช้พื้นที่เพื่อการเพาะปลูกพืชได้ในขนาดพื้นที่ไม่เกิน ๕ ไร่ ทั้งนี้
ราคาไม่เกินไร่ละ ๗,๐๐๐ บาท

(นายจิตติ โลหะปิยะพรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๕.๒ ด้านประมง ให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ประสบภัยพิบัติที่สัตว์ตายหรือสูญหาย ให้ดำเนินการช่วยเหลือเป็นเงิน ดังนี้

๕.๒.๑ กุ้งก้ามกราม กุ้งทะเล หรือหอยทะเล ไร่ละ ๑๑,๗๘๐ บาท ไม่เกินรายละ ๕ ไร่

๕.๒.๒ ปลาหรือสัตว์น้ำอื่นนอกจากข้อ ๕.๒.๑ ที่เลี้ยงในบ่อดิน นาข้าวหรือร่องสวน (คิดเฉพาะพื้นที่เลี้ยง) ไร่ละ ๔,๖๘๒ บาท ไม่เกินรายละ ๕ ไร่

๕.๒.๓ สัตว์น้ำตามข้อ ๕.๒.๑ และข้อ ๕.๒.๒ ที่เลี้ยงในกระชัง บ่อซีเมนต์ หรือที่เลี้ยงในลักษณะอื่นที่คล้ายคลึงกัน ตารางเมตรละ ๓๖๘ บาท ไม่เกินรายละ ๘๐ ตารางเมตร

ทั้งนี้ หากคิดคำนวณพื้นที่เลี้ยงแล้ว ผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ประสบภัยพิบัติรายใด จะได้รับการช่วยเหลือเป็นเงินต่ำกว่า ๓๖๘ บาท ให้ช่วยเหลือในอัตรารายละ ๓๖๘ บาท

๕.๓ ด้านปศุสัตว์

๕.๓.๑ ให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในกรณีที่เป็นการจัดหาอาหารสัตว์ วัคซีนและเวชภัณฑ์รักษาสัตว์ เพื่อการฟื้นฟูสุขภาพสัตว์เลี้ยง และการจัดหาอาหารสัตว์ ตามราคาท้องตลาด หรือตามความจำเป็นเหมาะสม

๕.๓.๒ การให้ความช่วยเหลือกรณีแปลงหญ้าเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรตายหรือเสียหาย จนไม่สามารถฟื้นฟูหรือเยียวยาให้กลับสู่สภาพเดิมได้ ให้ดำเนินการช่วยเหลือเป็นเงิน ในอัตราไร่ละ ๑,๙๘๐ บาท แต่ไม่เกินรายละ ๓๐ ไร่

๕.๓.๓ การให้ความช่วยเหลือกรณีสัตว์ตายหรือสูญหาย ให้ช่วยเหลือตามจำนวนที่เสียหายจริง แต่ไม่เกินเกณฑ์การช่วยเหลือที่กำหนด โดยให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ เป็นเงิน ดังนี้

ชนิดสัตว์	อัตราตัวละไม่เกิน (บาท)	เกณฑ์การช่วยเหลือต่อราย
๑ โค -อายุน้อยกว่า ๖ เดือน -อายุ ๖ เดือน ถึง ๑ ปี -อายุมากกว่า ๑ ปี ถึง ๒ ปี -อายุมากกว่า ๒ ปีขึ้นไป	๑๓,๐๐๐ ๒๒,๐๐๐ ๒๙,๐๐๐ ๓๕,๐๐๐	ไม่เกินรายละ ๕ ตัว
๒ กระบือ -อายุน้อยกว่า ๖ เดือน -อายุ ๖ เดือน ถึง ๑ ปี -อายุมากกว่า ๑ ปี ถึง ๒ ปี -อายุมากกว่า ๒ ปีขึ้นไป	๑๕,๐๐๐ ๒๔,๐๐๐ ๓๒,๐๐๐ ๓๙,๐๐๐	ไม่เกินรายละ ๕ ตัว
๓. สุกร - อายุ ๑ - ๓๐ วัน - อายุมากกว่า ๓๐ วันขึ้นไป	๑,๕๐๐ ๓,๐๐๐	ไม่เกินรายละ ๑๐ ตัว
๔. แพะ/แกะ -อายุ ๑ - ๓๐ วัน -อายุมากกว่า ๓๐ วัน	๑,๕๐๐ ๓,๐๐๐	ไม่เกินรายละ ๑๐ ตัว

(นายจิตติ โสตะปิยะพรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ชนิดสัตว์	อัตราตัวละไม่เกิน (บาท)	เกณฑ์การช่วยเหลือต่อราย
๕. ไก่พื้นเมือง/ไก่วง -อายุ ๑ - ๒๑ วัน -อายุมากกว่า ๒๑ วัน ขึ้นไป	๓๐ ๘๐	ไม่เกินรายละ ๓๐๐ ตัว
๖. ไก่ไข่ -อายุ ๑ - ๒๑ วัน -อายุมากกว่า ๒๑ วัน ขึ้นไป	๓๐ ๑๐๐	ไม่เกินรายละ ๑,๐๐๐ ตัว
๗. ไก่เนื้อ -อายุ ๑ - ๒๑ วัน -อายุมากกว่า ๒๑ วัน ขึ้นไป	๒๐ ๕๐	ไม่เกินรายละ ๑,๐๐๐ ตัว
๘. เป็ดไข่ -อายุ ๑ - ๒๑ วัน -อายุมากกว่า ๒๑ วัน ขึ้นไป	๓๐ ๑๐๐	ไม่เกินรายละ ๑,๐๐๐ ตัว
๙. เป็ดเนื้อ/เป็ดเทศ -อายุ ๑ - ๒๑ วัน -อายุมากกว่า ๒๑ วัน ขึ้นไป	๓๐ ๘๐	ไม่เกินรายละ ๑,๐๐๐ ตัว
๑๐. นกกระทา -อายุ ๑ - ๒๑ วัน -อายุมากกว่า ๒๑ วัน ขึ้นไป	๑๐ ๓๐	ไม่เกินรายละ ๑,๐๐๐ ตัว
๑๑. นกกระทาจอกเทศ	๒,๐๐๐	ไม่เกินรายละ ๑๐ ตัว
๑๒. ห่าน	๑๐๐	ไม่เกินรายละ ๓๐๐ ตัว

๕.๔ ด้านการเกษตรอื่น ให้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ ดังนี้

๕.๔.๑ การปรับเปลี่ยนพื้นที่ด้านการเกษตรที่เป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประสบภัยพิบัติ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการปรับเปลี่ยนพื้นที่การไถพรวน การก่อสร้างคันดินเพื่อการเพาะปลูกพืชหรือประกอบกิจกรรมด้านการเกษตรที่เป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประสบภัยพิบัติ ให้ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายโดยเหมาจ่าย โดยช่วยเหลือพื้นที่ที่เสียหายจริง ในอัตราไร่ละ ๘๐๐ บาท

๕.๔.๒ การปรับเปลี่ยนพื้นที่นาเกลือทะเลที่เป็นการบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ประสบภัยพิบัติ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการปรับพื้นที่ทำนาเกลือทะเล ให้ช่วยเหลือตามจำนวนพื้นที่ที่เสียหายจริง ในอัตราไร่ละ ๑,๒๒๐ บาท ไม่เกินครัวเรือนละ ๓๐ ไร่

(นายจิตติ โลทะยะพรณ)
ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๕

๕.๔.๓ ค่าซ่อมแซมอาคารชลประทานและระบบชลประทานให้สามารถใช้งานได้ในช่วงอุกเหิน โดยให้ดำเนินการได้เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการระบายน้ำ

ในกรณีใช้เครื่องจักรกลของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพื่อดำเนินการขุดลอกเปิดทางน้ำ งานกำจัดวัชพืชที่กีดขวางการระบายน้ำ งานขุดลอกดิน ทราบ วัสดุที่ทับถมทางระบายน้ำ ให้นำอัตราราคางานตามราคากลางที่ได้รับอนุมัติจากสำนักงานงบประมาณหรือกระทรวงการคลังมาใช้โดยอนุโลม

๕.๔.๔ ค่าจ้างเหมารถยนต์ ค่าระวางบรรทุกรถไฟและเรือบรรทุกของเอกชนเพื่อใช้ในการขนย้ายสัตว์เลี้ยงที่ประสบภัย และที่นำไปสนับสนุนหรือขนส่งพืชพันธุ์อาหารสัตว์ หรืออาหารสัตว์ให้เบิกจ่ายดังนี้

๕.๔.๔.๑ ค่าจ้างเหมารถยนต์และเรือบรรทุกของเอกชน ให้จ่ายเป็นรายวันตามราคาท้องถิ่น

๕.๔.๔.๒ ค่าระวางบรรทุกทางรถไฟ ให้เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น

๖. กรณีมีความจำเป็น หากรายการใดมิได้กำหนดให้จ่ายเป็นเงินให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้มีอำนาจอนุมัติให้การช่วยเหลือพิจารณาให้จ่ายเป็นเงินก็ได้ โดยคำนึงถึงสภาพและเหตุการณ์ตามความเหมาะสม

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๔

(นายทองเปลว กองจันทร์)

ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(นายจิตติ โลหะปิยะพรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักแผนงานและโครงการพิเศษ
สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์